

Monumentnummer*: 519982

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **23 april 2002**
Kadaster deel/nr **82644/174**

*Woonplaats** **Oisterwijk** *Gemeente** **Oisterwijk** *Provincie** **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Oisterwijk** *Locatieomschrijving*

*Kadastrale gemeente** **Oisterwijk** *Sectie** **E** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **5269**

*Omschrijving***

Inleiding.

Ten zuiden van het centrum van Oisterwijk bevindt zich aan de Scheepersdijk het vrijstaande WOONHUIS 'Ponderosa' uit 1920. Het perceel ligt op een hoek. Een tuin omgeeft het woonhuis, dat door het opvallende gebruik van hout als voornaamste bouw materiaal en een veranda in de noordgevel elementen vertoont van de Koloniale stijl. De eengezinswoning is vrijwel volledig geprefabriceerd en was daardoor snel en eenvoudig in elkaar te zetten. Ze is gebouwd volgens een halfmassief-spoedbouwmethode met de naam 'Systeem Scherrer 1919', genoemd naar de Duitser Franz Scherrer. Deze had een speciale fabriek voor de vervaardiging van demontabele en verplaatsbare houten huizen en kolonie-woningen. Bij een renovatie zijn de dakpannen vervangen. Daarbij zijn twee nieuwe pironnen op de nok geplaatst. De schoorsteen op het westelijke dakschild is weggehaald. In het zuidelijke dakschild bevindt zich een nieuw dakraam.

Omschrijving.

Het onderkelderde woonhuis telt één bouwlaag onder een schilddak met een flink dakoverstek. Hieraan is met ijzeren gootbeugels een zinken mastgoot bevestigd. Op het noordelijke dakschild bevindt zich een dakkapel, op het oostelijke dakschild een gemetselde schoorsteen. Het woonhuis heeft een nagenoeg vierkante plattegrond.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het bouwsysteem bestaat uit een gepatenteerde constructie van raamwerken met soliede isoleerlagen. Aan een bakstenen plint, gemetseld in kruisverband, is een uit stijl- en regelwerk bestaand houten skelet verankerd. De vulling van dit skelet bestaat uit een tussen de stijlen aangebrachte spouw met aan de binnenzijde een halfsteens muur van drijfsteen en aan de buitenzijde een houten beschieting bestaande uit liggende, gerabatte delen met staande deklatten. Hout en drijfsteen zijn relatief goedkope en lichte bouwmaterialen. De travee-indeling van de gevels wordt bepaald door de regelmatige onderlinge afstand van de deklatten. In de gevels bevinden zich standaardvensters, meestal opgebouwd uit een 8-ruits stolpraam met een 4-ruits bovenlicht (of een afgeleide hiervan) en houten paneelluiken die de raamindeling accentueren. Deze vensters bevinden zich steeds tussen twee deklatten. De noordgevel, gelegen aan de Scheepersdijk, bestaat uit tien traveeën. Aan de oostzijde bevindt zich een standaardvenster en aan de westzijde is de gevelwand uitgespaard, waardoor ruimte wordt gecreëerd voor een veranda. Een trap met vier, zich naar boven toe versmallende en korter wordende treden leidt naar een houten hekje dat toegang geeft tot de zich over zes traveeën uitstreckende veranda. Tussen de houten kolommen bevindt zich een borstwering met sierlijk bewerkte houten balusters. In de veranda zit een standaardvenster met daarnaast een dubbele houten veranda-deur. Deze deur is qua verschijningsvorm niet meer dan een herhaling van het standaardvenster waarbij de ramen tot op de grond verlengd zijn. In de oostzijde van de veranda bevindt zich een houten voordeur en aan de westzijde wordt de veranda afgesloten door een kruiskozijn met vaste ramen. In de westgevel en de oostgevel, beide uit acht (ongelijke) traveeën opgebouwd, bevinden zich twee standaardvensters met luiken en daar tussenin aan elke gevelwand een regenpijp. De zuidgevel is evenals de noordgevel opgebouwd uit tien traveeën. In de gevel bevinden zich weer twee standaardvensters en aan de oostzijde zit een achterdeur met daarboven een 4-ruitsraam. Opvallend is de uitbouw in de zesde tot en met de achtste travee (gerekend van links). Hierin bevindt zich een tweede voordeur, een beglaasde paneeldeur met deurbalk en vast 1-ruits bovenlicht. In de zijmuur van deze uitbouw zit een vast 4-ruitsraam met luiken. Deze uitbouw is oorspronkelijk waarschijnlijk niet zodanig gepland, maar tijdens de bouw of later toegevoegd om het woonhuis geschikt te maken voor bewoning door twee gezinnen.

Waardering.

Het object is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde. Het is een bijzondere uitdrukking van een typologische ontwikkeling. Verder is het object in architectuurhistorisch opzicht waardevol wegens het bijzondere materiaalgebruik, de combinatie van hout en drijfsteen, beide goedkope en lichte materialen, die in geprefabriceerde vorm makkelijk en snel te verwerken zijn. Het object is exemplarisch voor de systeembouw- en de spaarbouwwijzen, waardoor het ook van belang is voor de geschiedenis van de bouwtechniek. Het woonhuis bezit ook zeldzaamheidswaarde daar er van dit soort huizen maar weinig voorbeelden zijn bewaard.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis